

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ XÂY DỰNG tổ chức cơ sở Đảng trong thời kỳ mới

Đặng Thị Thanh Vững *

Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng được bắt nguồn từ luận điểm của Mác-Lênin: Đảng phải gắn bó với quần chúng, liên hệ chặt chẽ với quần chúng; ở đâu có quần chúng, ở đó cần có sự lãnh đạo của Đảng. Mọi tầng lớp nhân dân không phân biệt dân tộc, tôn giáo, không từ một ai đều sinh sống, lao động sản xuất, công tác, học tập ở một đơn vị cơ sở nhất định trong hệ thống tổ chức xã hội. Vì vậy, Đảng phải thành lập được tổ chức của mình tại các đơn vị cơ sở. Người viết: "ở mỗi xưởng máy, hầm mỏ, xí nghiệp, cơ quan, trường học, đường phố, nông thôn, đại đội-có ba đảng viên trở lên thì lập một chi bộ..."(Hồ Chí Minh toàn tập-tập 7-trang 242).

Như vậy, theo quan niệm của Hồ Chí Minh, tổ chức cơ sở đảng là một tổ chức của Đảng được lập tại các đơn vị cơ sở, gắn liền với một đơn vị cơ sở, là cấp thấp nhất trong hệ thống tổ chức của Đảng.

Theo Hồ Chí Minh, tổ chức cơ sở đảng có vị trí, vai trò như sau:

Trước hết, xét trong hệ thống tổ chức của Đảng thì tổ chức cơ sở đảng là "nền tảng", "gốc rễ" của Đảng. Người viết: "Chi bộ là gốc rễ của Đảng" (Hồ Chí Minh toàn tập - Tập7- Trang 242), rằng "chi bộ là nền tảng của Đảng, của cách mạng ở xã..." (Hồ Chí Minh toàn tập- Tập7-Trang 467). Một cây không thể thiếu gốc rễ, một ngôi nhà không thể thiếu nền móng. Điều đó đủ nói

tư cách là tổ chức cơ sở đảng. Trong hoạt động của Đảng trên mọi mặt của đời sống xã hội, Hồ Chí Minh khẳng định: các tổ chức cơ sở của Đảng là những " hạt nhân lãnh đạo", là "đồn lũy" của Đảng ở cơ sở. Người viết: "Mỗi chi bộ ta phải là hạt nhân vững chắc, lãnh đạo đồng bào thi đua yêu nước, cần kiệm xây dựng nước nhà" (Hồ Chí Minh toàn tập-tập10-trang 207). Đồng thời Người nhấn mạnh: "Chi bộ là đồn lũy của Đảng chiến đấu ở trong quần chúng" (Hồ Chí Minh toàn tập-tập 7-trang 242).

Từ việc xem xét vị trí, vai trò của tổ chức cơ sở đảng trong các mối quan hệ, Hồ Chí Minh đã khái quát: "Đảng mạnh là do các chi bộ mạnh", rằng "các chi bộ mạnh tức là Đảng mạnh". Nhận định đó của Người vừa phản ánh sự tác động biện chứng giữa các cơ sở đảng với toàn Đảng, vừa là một kết luận được rút ra từ thực tiễn gần 40 năm Người chăm lo xây dựng, phát huy vai trò của tổ chức cơ sở đảng.

Trong xây dựng tổ chức, phát huy sức mạnh của tổ chức, điều quan trọng là phải xác định đúng, rõ chức năng, nhiệm vụ của nó, quan điểm đó được Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm. Người không chỉ xác định chức năng nhiệm vụ chung mà còn chỉ ra những nhiệm vụ cụ thể cho từng loại hình cơ sở đảng.

Hai là, nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của quần chúng, kịp thời báo cáo lên trên, luôn luôn quan tâm chăm lo đời sống vật chất và tinh thần của quần chúng, đồng thời giáo dục, tổ chức nhân dân "đề giải quyết các vấn đề cho nhân dân".

* GV Phòng đào tạo

lên vị trí, vai trò quan trọng của chi bộ với

Ba là, tiến hành các hoạt động xây dựng nội bộ Đảng; coi trọng việc nâng cao chất lượng đội ngũ đảng viên, bao gồm cả phát triển đảng viên mới, quản lý, giáo dục, rèn luyện đảng viên, giữ gìn kỷ luật Đảng.

Song thực tế cho thấy, tổ chức cơ sở đảng là hạt nhân lãnh đạo ở đơn vị cơ sở, nhưng tính chất, nhiệm vụ của các đơn vị cơ sở không giống nhau. Vì vậy, trên cơ sở nhiệm vụ chung, Hồ Chí Minh cũng đã chỉ ra nhiệm vụ cụ thể cho từng loại hình chi bộ, phù hợp với tính chất, nhiệm vụ của từng đơn vị.

Với các tổ chức cơ sở đảng nông thôn, Người chỉ rõ: "Chi bộ trong xã phải thiết thực lãnh đạo, giúp đỡ tổ đội công. Tổ đội công tốt hay xấu, chi bộ phải phụ trách một phần lớn" (Hồ Chí Minh toàn tập-Tập 7-Trang 541).

Với tổ chức cơ sở đảng trong các doanh nghiệp, Người nhấn mạnh: "Công nhân bây giờ làm chủ, không phải đi làm thuê như trước, vì vậy các tổ chức cơ sở đảng ở đó "Phải khéo tổ chức công nhân tham gia quản lý nhà máy", phải lãnh đạo "đảm bảo kế hoạch cả về sản lượng và chất lượng. Phải làm nhiều, nhanh, tốt rẻ" (Hồ Chí Minh toàn tập-tập 9- trang 379).

Với tổ chức cơ sở đảng trong cơ quan, Người yêu cầu các tổ chức cơ sở đảng ở đó phải "tẩy trừ bệnh quan liêu, hình thức, tham ô, lãng phí, a dua, đối trá trái luật lệ của Chính phủ, trái kỷ luật lao động" (Hồ Chí Minh toàn tập-tập 7-trang 268).

Tư tưởng Hồ Chí Minh về tổ chức cơ sở đảng là cơ sở phương pháp luận của Đảng ta xác định chức năng nhiệm vụ cho chi bộ đảng của các đơn vị cơ sở mới xuất hiện như doanh nghiệp tư nhân, các đơn vị liên doanh, liên kết với nước ngoài. Nhằm phát huy vai trò của tổ chức cơ sở đảng trong thực tiễn, Hồ Chí Minh đã có nhiều chỉ dẫn quan trọng về phương thức hoạt động của các tổ chức đảng Cộng sản. Với tư cách là hạt nhân lãnh đạo chính trị tại cơ sở, phương thức lãnh đạo của tổ chức cơ sở

đảng là bằng cách thuyết phục giáo dục, phát huy vai trò tiên phong gương mẫu của cán bộ, đảng viên và mở rộng, phát huy dân chủ tại cơ sở để thực hiện chức năng, nhiệm vụ của mình. Người chỉ rõ: "Chi bộ là một tổ chức lãnh đạo chính trị, chứ không phải là một tổ chức hành chính". Vì vậy, "Chi bộ phải dùng cách chính trị, giáo dục, đề nghị, giải thích, khai hội bàn bạc với quần chúng"...(Hồ Chí Minh toàn tập-tập 7- trang 268).

Coi trọng tổ chức cơ sở đảng, thường xuyên chăm lo củng cố, kiện toàn, phát huy năng lực lãnh đạo và sức mạnh chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng tại các cơ quan, đơn vị, trường học, nông thôn, khu phố là quan điểm xuyên suốt, nhất quán của Đảng ta trong mọi giai đoạn cách mạng. Quan điểm đó được thể hiện cả trong nhận thức, lý luận (trong các văn kiện của Đảng, nhất là trong báo cáo xây dựng Đảng và trong Điều lệ Đảng) và cả trong hoạt động thực tiễn của Đảng ta. Hệ thống tổ chức cơ sở đảng nhờ vậy mà không ngừng được củng cố, phát triển, phát huy tốt vai trò hạt nhân lãnh đạo chính trị tại cơ sở, trực tiếp góp phần biến các chủ trương, đường lối của Đảng thành hiện thực.

Tuy nhiên, bước vào thời kỳ đổi mới, nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, hệ thống tổ chức cơ sở đảng đã và đang bộc lộ những hạn chế, yếu kém ở những mức độ khác nhau. Đại hội VIII của Đảng đã đánh giá: "Tổ chức cơ sở đảng ở nhiều nơi còn yếu kém, có nơi tê liệt; phương thức lãnh đạo và sinh hoạt lúng túng, có tình trạng vừa kém dân chủ vừa thiêu kỷ luật, kỷ cương". Hậu quả của tình hình trên là hệ trọng! Bởi vì "nền móng" yếu thì không thể vững, "gốc rễ" có phân bì" tê liệt" thì cây không thể khỏe mạnh, phát triển tốt tươi. Vì vậy "cùng với sự kiện toàn tổ chức đảng các cấp...phải rất quan tâm củng cố tổ chức cơ sở đảng" thực sự đang là đòi hỏi bức xúc.

Quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về củng cố, kiện toàn tổ chức cơ sở đảng trong điều kiện mới hiện nay, Đảng ta có nhiều chủ trương biện pháp, được thể hiện tập trung ở Nghị quyết Trung ương 3 (khoá VII) và Nghị quyết Trung ương 6(2) (khoá VIII). Trên cơ sở đó, cần tập trung giải quyết ba vấn đề vừa cơ bản, vừa cấp bách sau đây:

Một là, tiếp tục sắp xếp, chỉnh đốn lại tổ chức cơ sở đảng và các chi bộ trong đảng bộ cơ sở cho thật sát với tính chất, nhiệm vụ của từng loại đơn vị cơ sở.

Cơ chế mới ra đời đang trong quá trình phát triển, hoàn thiện, kéo theo nó là sự biến động về tổ chức và chức năng nhiệm vụ của các tổ chức kinh tế, các đơn vị công tác...Do đó tổ chức cơ sở đảng không thể không phát triển theo. Ví dụ: một doanh nghiệp Nhà nước, nay chuyển thành doanh nghiệp cổ phần, tổ chức cơ sở đảng ở đó tất yếu phải có sự chỉnh đốn về tổ chức, nhất là về chức năng nhiệm vụ quy chế hoạt động cho phù hợp. Đó là việc không thể không làm, nếu không làm hoặc làm không tốt thì sức chiến đấu, vai trò hạt nhân lãnh đạo ở đó sẽ không tránh khỏi suy giảm.

Hai là, cấp uỷ của đảng các cấp, mà trước hết là Tỉnh uỷ, Huyện uỷ và trực tiếp là đảng uỷ cơ sở cần tập trung nghiên cứu sớm và có giải pháp hữu hiệu để căn bản xoá các điểm trắng không có đảng viên, không có chi bộ đảng. Đó là những nơi vùng sâu, vùng xa, những đơn vị liên doanh, liên kết, những doanh nghiệp tư nhân...đã có hoặc mới xuất hiện. Những điểm trắng, chính là những khoảng trống, thiếu vắng sự lãnh đạo trực tiếp của chi bộ, đảng viên ở đó, quan điểm đường lối của Đảng khó tới được với quần chúng lao động, Đảng không nắm được dân, xa dân, đó chính là kẻ hở cho các lực lượng thù địch dễ lợi dụng phá hoại. Vì vậy, xoá điểm trắng không có đảng viên, không có chi bộ là nhiệm vụ cấp bách, là trách nhiệm chính trị của các cấp uỷ đảng.

Ba là, cần phải luật hoá các hoạt động của Đảng, nhất là ở các lĩnh vực mới. Thực tế cho thấy trong cơ chế thị trường, tổ chức đảng trong doanh nghiệp tư nhân, trong các đơn vị liên doanh, liên kết và cả trong các trường Đại học dân lập, lúng túng, khó hoạt động vì thiếu cơ sở pháp lý. Vì vậy, việc luật hoá hoạt động của tổ chức đảng, nhất là các tổ chức cơ sở đảng là yêu cầu vừa cơ bản, vừa cấp bách hiện nay.

Như vậy, Đảng lãnh đạo bằng tổ chức, thông qua hệ thống tổ chức Đảng, chính quyền, đoàn thể; thông qua đảng viên, vừa chăm lo xây dựng các cấp uỷ, tổ chức đảng và các ban tham mưu, giúp việc của Đảng có chất lượng, vừa phát huy vai trò của tổ chức đảng và đội ngũ đảng viên. Các cấp uỷ viên và cán bộ chủ chốt hoạt động trong các cơ quan Nhà nước và đoàn thể làm hạt nhân lãnh đạo chính trị và tham mưu cho Đảng.

Từ thực tế giảng dạy môn xây dựng Đảng ở Trường chính trị Lê Duẩn, tôi nhận thấy rất rõ tầm quan trọng của việc xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong tình hình mới hiện nay. Đặc biệt chúng ta đang tổ chức Đại hội Đảng các cấp để tiến tới Đại hội toàn quốc lần thứ XI của Đảng, việc xây dựng, kiện toàn tổ chức cơ sở đảng cần phải hết sức coi trọng từ khâu chuẩn bị báo cáo chính trị, chuẩn bị nhân sự đến khâu tổ chức Đại hội. Có như thế thì mới đảm bảo xây dựng được tổ chức cơ sở đảng trong sạch vững mạnh, nâng cao sức chiến đấu cho toàn Đảng.

Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng là trách nhiệm của toàn Đảng, của mỗi cấp, mỗi ngành và mỗi địa phương. Trong tình hình hiện nay, khi mà các thế lực thù địch, phản động đang tìm mọi cách chống phá Đảng từ cơ sở, tổ chức đảng và mỗi đảng viên cần phải quán triệt và vận dụng một cách sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng tổ chức cơ sở đảng, như vậy mới xây dựng Đảng ta trong sạch vững mạnh, là đạo đức là văn minh.